

Posudek vedoucí práce na bakalářskou práci Veroniky Hrušovské Souvislost mezi citovou vazbou s matkou a otcem a konfliktními strategiemi romantických partnerů

Práce se zabývá vztahem mezi attachmentem partnerů k matce a otci v dětství a jejich komunikací v současném partneství v dospělosti. Dále srovnává vztah k rodičům s citovou vazbou v partneství. Je standardní empirickou studií. Autorka zde zpracovávala a vyhodnocovala data z mého projektu GAČR Manipulativní a dominantní konfliktní strategie partnerů s normálním a vyhýbavým osobnostním profilem, kde jsme partnerským dvojicím zadávali sadu dotazníků, testů a behaviorálních úkolů na jejich chování a prožívání partnerství, attachment a kognitivní schopnosti a dělali s nimi rozhovor o jejich partnerství. Hlavní slabinou celé Veroničiny práce je, že jí velmi dlouho trvalo, než s ní začala, jinak mám k výsledku víceméně pouze drobnosti a práci jako celek musím velmi pochválit.

V teoretické části se Veronika věnuje především attachmentu, který je takto v nějaké bakalářské práci zpracován už poněkoli káté, ale v tomto případě je text relativně čtivý a hustý. Důležité je, že neopomíjí části, které se především týkají její empirické studie, tedy vztahu attachmentu s komunikací a vztahu mezi dětským a dospělým attachmentem, se zvláštním zřetelem k rozdílům mezi vlivy otce a matky. Pro lepší přehlednost bych doporučila příště tyto klíčové části teoretického úvodu lépe oddělit do samostatné kapitoly. Možná si Veronika také mohla dát ještě o něco větší práci s tím, poznatky lépe seřadit, konfrontovat a provázat. Další poznámku adresuji spíš sama sobě: Vzhledem k výsledkům práce, které často odporují předchozí literatuře, bych zpětně možná navedla Veroniku na studie, které se věnují mezikulturním odlišnostem v citové vazbě, ale teoretickou část začala poctivě zpracovávat dopředu a teď již se s tím nedá nic dělat.

Velmi zajímavá, i ve vztahu k našim překvapivým výsledkům, je otázka, jakou roli hraje pro kvalitu budoucího vztahu rodičovská kontrola. Minulé studie v tomto přinášejí rozporuplné výsledky, naše studie pak vychází odlišně u matek a otců. Velmi oceňuji, že si na toto specifické téma Veronika našla aktuální články a spolu s autory těchto článků se jí daří téma na str. 19 zajímavě diskutovat (jen škoda, že téma není vyčleněno ve strukturu textu do nějaké kapitoly). Naznačuje zde, že autoritativní výchova rodičů může dítě vybavit vhodným sebeovládáním a současně tendencí k iniciativě v partneství. Na druhou stranu negativní kontrola ze strany rodičů má důsledky spíš negativní, například vede k negativnímu vnímání intimních vztahů.

Úctyhodná je především empirická část práce, kde Veronika nejprve předhledně popisuje metodické postupy a následně perfektně prezentuje statistické výsledky analýz, které sama prováděla. Statistiky jsou na vysoké úrovni, tabulky a grafy jsou krásně přehledné a profesionální a analýz je celá řada. Například Veronika dodává i analýzu reliability použitého dotazníku.

Vysokou kvalitu má i diskuze, kde se snaží výsledky skutečně konfrontovat s literaturou a diskutovat. Šlo by to jistě ještě rozvést, ale na bakalářskou úroveň jde o velmi zdařilý počín. Drobné nepřesnosti se zde ale najdou. Například si Veronika zaměnila, co znamená mediace. A ve shrnutí v úvodu diskuze otočila vliv péče otce na vyhýbavou strategii – ta je negativní, nikoli pozitivní. Menší chaos kolem tohoto výsledku se projevuje i dále v diskuzi – např. Veronika píše, že „Tento výsledek odpovídá většině předchozích studií (...), kdy tedy vyšší míra lásky a péče mezi rodičem a dítětem v raném dětství, předpokládá méně negativních interakcí s romantickým partnerem během konfliktu“. Nicméně menší vyhýbavost konfliktům vede samo o sobě spíše k většímu výskytu negativních interakcí s partnerem, nikoli k menšímu. Zjištění je tedy v rozporu s předchozími výsledky a je potřeba je zcela nově interpretovat, například že vyšší otcovská péče zvýšila sebevědomí potomka ohledně výsledku konfliktu, kterému se následně nemá tendenci vyhýbat, nebo z druhé strany nedostatek péče zvyšuje negativní pocity z partnerských konfrontací, kterým pak má potomek tendenci se vyhýbat (takto nějak s vlivem péče na prožívání konfliktních situací asi pracovaly předchozí studie).

Zajímavé v této souvislosti je, že otcům vychází podstatně vyšší péče než ženám, což může souviset s vlivem, který otcovská péče na partnerství má.

Z výše uvedeného vyplývá, že práci hodnotím jako zdařilou a navrhuji nejvyšší možnou známku výborně. Doufám, že se třeba podaří její výstupy přetvořit i v akademický článek.

Mgr. et Mgr. Jitka Lindová, Ph.D.